ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 64.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ,*** *19-го Августа.* — 1847 — *Wilno.* ***WTOREK,*** *19-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 13-го *Августа.*

Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 30 Мая, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 2-й степени, Императорскою Короною украшеннаго: Бывшій Председатель Виленскаго Комитета, Статскій Совѣтникъ *Жеребцовъ* и Правитель Канцеляріи Генералъ-Губернатора Коллежскій Совѣтникъ *Корецкій*; той же степенени безъ короны: Членъ Ковенскаго Комитета, тамошній Губернскій Прокуроръ, Статскій Совѣтникъ *Славецкій*, Коллежскіе Совѣтники: Ковенскій Вице-Губернаторъ *Мельниковъ*, Виленскаго Комитета, Чиновникъ особыхъ порученій при Генералъ-Губернаторѣ *Бялоцкій*; Исправляющій должность Виленскаго Губернскаго Прокурора *Гильфердингъ*; Надворные Совѣтники: бывшій Виленскій Губернскій Предводитель Дворянства *Минейко*, Гродненскаго Комитета, Чиновникъ особыхъ порученій при Генералъ-Губернаторѣ *Голиковъ*, Гродненскій Уѣздный Предводитель Дворянства, отставной Гвардіи Поручикъ *Ляхницкій* и Чиновникъ особыхъ порученій при Генералъ-Губернаторѣ Коллежскій Ассесоръ *Ямонтъ*; того же ордена 3-й степени: Дѣлопроизводитель Виленскаго Комитета, Секретарь Дворянства, Коллежскій Ассесоръ *Дзвонковскій*, Титулярные Совѣтники: Членъ Комитета, Виленскій Уѣздный Предводитель Дворянства *Ленскій*, Дѣлопроизводитель Гродненскаго Комитета, Секретарь Дворянства *Жолковскій*, Начальникъ Инвентарнаго Отдѣленія Канцеляріи Генералъ-Губернатора *Янкевичъ*, Членъ Ковенскаго Комитета, Россіенскій Уѣздный Предводитель Дворянства, отставной Подпоручикъ *Янчевскій* и Членъ Виленскаго Комитета, Попечитель Еврейскаго госпиталя, Коллежскій Регистраторъ *Сидоровичъ*, во вниманіе къ усердію и неутомимой дѣятельности, оказаннымъ по Виленскому, Гродненскому и Ковенскому Губернскимъ Комитетамъ объ Инвентаряхъ, окончившимъ сей обширный трудъ, согласно ходатайству начальства и удостоенію Комитета Гг. Министровъ.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 23 Мая, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 2-й степени, Витебскій Губернскій Почтмейстеръ, Коллежскій Совѣтникъ *Корицкій*, въ воздаяніе ревностной службы и особыхъ трудовъ, согласно представленію Главноначальствующаго надъ Почтовымъ Департаментомъ и удостоенію Комитета Гг. Министровъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 13-*go Sierpnia.*

Przez Najwyższy Ukaz, dany do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, d. 30-go Maja, Najłaskawiéj mianowani Kawalerami: Orderu Św. Anny 2-éj klassy, Cesarską Koroną ozdobionego: Były Prezydent Wileńskiego Komitetu, Radzca Stanu *Żerebcow* i Rządzca Kancellaryi Jenerał-Gubernatora, Radzca Kollegialny *Korecki*;— tegoż Orderu i klassy, bez ozdoby: Członek Kowieńskiego Komitetu, tameczny Gubernialny Prokuror, Radzca Stanu *Sławecki*; Radzcy Kollegialni: Kowieński Wice-Gubernator *Mielnikow*; Wileńskiego Komitetu, Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jenerał-Gubernatorze *Białocki*; Sprawujący obowiązek Wileńskiego Gubernialnego Prokurora *Hilferding*; Radzcy Dworu: były Wileński Gubernialny Marszałek Dworzaństwa *Minejko*; Grodzieńskiego Komitetu, Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jenerał Gubernatorze *Holikow*; Grodzieński Powiatowy Marszałek, odstawny Porucznik Gwardyi *Lachnicki*, i Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jenerał-Gubernatorze, Kollegialny Assessor *Jamont*;— tegoż Orderu 3-éj klassy: Sekretarz Wileńskiego Komitetu, Kollegialny Assesor *Dzwonkowski*; Radzcy Honorowi: Członek Komitetu, Wileński Powiatowy Marszałek *Łęski*; Sekretarz Kowieńskiego Komitetu, Sekretarz Dworzaństwa *Żołkowski*; Naczelnik Inwentarzowego wydziału Kancellaryi Jenerał-Gubernatora *Jankiewicz*; Członek Kowieńskiego Komitetu, Rossieński Powiatowy Marszałek, odstawny Podporucznik *Janczewski*, i Członek Wileńskiego Komitetu, Kurator Żydowskiego Szpitala, Kollegialny Regestrator *Siderowicz*; ze względu na gorliwą i niezmordowaną czynność, okazaną w zatrudnieniach Wileńskiego Grodzieńskiego i Kowieńskiego Gubernialnych Komitetów o Inwentarzach, które pomyślnie zakończyły tę obszerną pracę, stosownie do wstawienia się Zwierzchności i uznania Komitetu Ministrów.

— Przez Najwyższy Ukaz, dany do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, 23-go Maja, Najłaskawiéj mianowany Kawalerem Orderu Św. Anny 2-éj klassy, Witebski Gubernialny Pocztmistrz, Radzca Kollegialny *Korycki*, w nagrodę gorliwéj służby i szczególnych prac, w skutek przedstawienia Głównozarządzającego Pocztowym Departamentem i uznania Komitetu Ministrów.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 25-го Іюня, Всемилостивѣйше пожалованы: Надворные Совѣтники: Старшій Учитель Виленскаго Дворянскаго Института, Михаилъ *Швалье*, Учители Уѣздныхъ для Дворянъ Училищъ: Оршанскаго *Будзиловичъ* и Полотскаго *Ксеневичъ*, — Коллежскими Совѣтниками; Коллежскіе Ассессоры: Смотрители Уѣздныхъ для Дворянъ Училищъ: Полотскаго *Никольскій*, Поневѣжскаго *Заіончковскій* и Кейданскаго *Келлеръ*, а также Старшій Учитель Виленскаго Уѣзднаго для Дворянъ Училища, *Малаховецъ*, — Надворными Совѣтниками.

Извѣстія съ Кавказа.

а) *Дѣйствія въ Дагестанѣ.*

8-го Іюня войска произвели движеніе отъ Гергебиля въ Ходжалъ-Махи, при чемъ Самурскій отрядъ, къ которому изъ Дагестанскаго отряда присоединились: 1-й баталіонъ Апшеронскаго и 3-й баталіонъ Генералъ-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Пѣхотныхъ полковъ, съ двумя горными орудіями и дивизіономъ Драгунъ, прикрывалъ движеніе остальныхъ войскъ.

Шамиль, съ самаго приближенія нашего къ Гергебилю, занимавшій съ большею частію своихъ наибовъ горы по лѣвому берегу Кара-Койсу, въ разстояніи двухъ пушечныхъ выстрѣловъ отъ нашего лагеря, не отважился однако ничего предпринять противъ насъ въ продолженіе атаки упомянутаго селенія. Замѣтивъ отступленіе нашихъ войскъ, онъ отрядилъ нѣсколько сотъ человѣкъ, которые, соединясь съ частію Гергебильскаго гарнизона, двинулись вслѣдъ за аррiергардомъ. Самурскій отрядъ отступалъ въ превосходномъ порядкѣ, отражая натиски непріятеля и проходя чрезъ линіи — по выраженію Князя *Воронцова* — какъ бы на ученьи; когда же горцы имѣли дерзость спуститься на довольно-открытое мѣсто, Генералъ-Лейтенантъ Князь *Аргутинскій-Долгорукій* перешелъ въ наступательное положеніе: 1-й баталіонъ Мингрельскаго Егерскаго полка, поддержанный 1-мъ баталіономъ Эриванскаго Карабинернаго полка, кинулся въ штыки, а кавалерія и милиція пошли въ атаку. Часть горцевъ, отброшенная къ Кази-Кумыкскому-Койсу, утонула въ рѣкѣ, другіе были изрублены или заколоты; причемъ отбитъ значекъ и два другіе унесены водою. Съ нашей стороны убитъ 1 оберъ-офицеръ изъ милиціи и ранено 37 нижнихъ чиновъ.

Послѣ этой неудачи непріятель скрылся и съ тѣхъ поръ не тревожилъ болѣе нашихъ войскъ.

Дагестанскій отрядъ, въ составѣ 4-хъ баталіоновъ пѣхоты, команды Саперъ, Ракетной команды, сотни казаковъ, 4-хъ легкихъ и 2-хъ горныхъ орудій, оставленъ въ Ходжалъ-Махи и приступаетъ нынѣ же къ приведенію сего селенія въ оборонительное положеніе. — Самурскій отрядъ, усиленный тремя баталіонами, пройдя Акушинское селеніе Меге, двинулся, 13-го Іюня, въ Кази-Кумыкское Ханство и далѣе къ Турчидаху.

Движеніе это предпринято съ цѣлію сохранить здоровье войскъ и дать имъ время оправиться отъ холеры, которая не переставала свирѣпствовать въ отрядѣ.

Жертвою оной сдѣлался Командующій 1-ю Бригадою 21-й Пѣхотной Дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Ковалевскій*, и, къ истинному прискорбію отряда и всей Грузіи, Командиръ Апшеронскаго Пѣхотнаго полка, Полковникъ Князь *Орбеліянъ*. Съ 10-го Іюня болѣзнь начала уменьшаться въ обоихъ отрядахъ. 15-го Іюня, въ первый разъ, не было ни одного больнаго холерою. Въ Ходжалъ-Махи и въ Темиръ-Ханъ-Шурѣ она также ослабѣваетъ, но немного усилилась въ Чиръ-Юртѣ.

Между тѣмъ, при слѣдованіи Самурскаго отряда чрезъ дер. Улгуръ, Главнокомандующій имѣлъ случай лично удостовѣриться въ дѣйствительности сдѣланнаго въ этомъ пунктѣ Профессоромъ *Абихомъ* открытія каменно-угольныхъ копей. Обстоятельство это чрезвычайно важно въ отношеніи къ успокоенію Дагестана. До сихъ поръ недостатокъ въ топливѣ препятствовалъ намъ, послѣ Октября мѣсяца, располагать войска въ этомъ краѣ, а потому весь Цудахаръ, Акуша и Кази-Кумыкское Ханство болѣе полугода подвергались набѣгамъ горцевъ, которые не всегда могли быть во время отражаемы движеніемъ нашихъ войскъ. Нынѣ, съ открытіемъ каменнаго угля, неудобства эти будутъ отстранены.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 25-go Czerwca, mianowani zostali, Radzcy Dworu: Starszy Nauczyciel Wileńskiego Dworzańskiego Instytutu, Michał *Chevalier*; Nauczyciele Szkół Powiatowych Dworzańskich: Orszańskiéj *Budziłowicz*, i Połockiéj *Ksieniewicz*, Radzcami Kollegialnymi: — Assesorowie Kollegialni: Dozorcy Szkół Powiatowych Dworzańskich: Połockiéj *Nikolski*, Poniewieżskiéj *Zajączkowski*, i Kiejdańskiéj *Keller*; tudzież Starszy Nauczyciel Wileńskiéj Szkoły Powiatowéj Dworzańskiéj *Mołochowiec*, Radzcami Dworu.

Wiadomości z Kaukazu.

a) *Działania w Dagestanie.*

Dnia 8-go Czerwca, wojska przeszły z Hergebilu do Chodżał-Machi, przyczém oddział Samurski, do którego z oddziału Dagestańskiego przyłączyły się: 1-szy batalion Apszerońskiego i 3-ci batalion Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego półków pieszych, z dwóma działami górnemi i dywizyonem dragonów, osłaniał reszty wojsk poruszenie.

Szamil, za zbliżeniem się naszém ku Hergebilowi, zajmując z większą częścią swoich Naibów góry na lewym brzegu Kara Kojsu, w odległości dwóch wystrzałów z działa od naszego obozu, nie ośmielał się jednak nic przedsięwziąć przeciwko nam w ciągu attakowania wsi wspomnionéj. Postrzegłszy cofnięcie się wojsk naszych, wysłał kilkuset ludzi, którzy, połączywszy się z częścią Hergebilskiéj załogi, ruszyli wślad za tylną strażą. Oddział Samurski cofnął się w wybornym porządku, odpierając natarcia nieprzyjaciela i przechodząc przez linie — podług wyrażenia Xięcia *Woroncowa* — jakby na mustrze; kiedy zaś Górale ośmielili się zejść na dosyć otwarte miejsce, Jenerał-Porucznik Xiążę *Argutiński-Dołgoruki* przedsięwziął poruszenie zaczepne: 1-szy batalion Mingrelskiego półku strzelców, wspierany przez 1-szy batalion Erywańskiego półku karabinierów, uderzył z bagnetami, a jazda i milicya poszły do attaku. Część Górali odparta ku Kazi-Kumykskiemu Kojsu, potonęła w rzece, inni zaś zostali porąbani lub pokłóci; przyczém odebrane zostało jedno znamię, a dwa woda uniosła. Z naszéj strony, poległ 1 oficer niższy z milicyi, i raniono 37 żołnierzy.

Po tém niepowodzeniu, nieprzyjaciel ukrył się, i od tąd nie zakłócał już wojsk naszych.

Oddział Dagestański, złożony z 4-ch batalionów piechoty, komendy saperów, komendy rakietników, secinny kozaków, 4-ch lekkich i 2-ch górnych dział, pozostał w Chodżał-Machi i przystępuje już teraz do doprowadzenia téj wsi do stanu obronnego. Oddział Samurski, wzmocniony trzema batalionami, przeszedłszy wieś Akuszyńską Mege, wyruszył dnia 13-go Czerwca do Kazikumykskiego Chaństwa i daléj do Turczydachu.

Poruszenie to, przedsięwzięto w celu ochronienia zdrowia wojsk i dania im czasu do wyzdrowienia z cholery, która nie przestawała między niemi grasować.

Ofiarą jéj padli: Dowodzący 1-szą brygadą 21-éj dywizyi piechoty, Jenerał-Major *Kowalewski*: i ze szczerym żalem oddziału, a oraz całéj Gruzyi, Dowódzca Apszerońskiego półku piechoty, Półkownik, Xiążę *Orbelian*. Od dnia 10 Czerwca, choroba ta zaczęła się uśmierzać w obu odziałach. Dnia 15-go Czerwca, po-raz piérwszy nie było ani jednego dotkniętego cholerą. W Chodżał-Machi i w Temir-Chan-Szurze cholera także wolniéje, ale nieco się wzmogła w Czyr-Jurcie.

Tymczasem, w przechodzie oddziału Samurskiego przez wieś Uługur, Głównodowodzący miał sposobność przekonania się osobiście o rzeczywistości zrobionego w tym punkcie przez Professora *Abicha* odkrycia węgli kopalnych. Okoliczność ta nadzwyczaj jest ważną w uspokojeniu Dagestanu. Dotychczas niedostatek paliwa nie dozwalał nam, po upływie Października, rozkładać wojska w tym kraju, i dla tego cały Cudachar, Akusza i Kazi-Kumykskie Chaństwo więcéj jak przez pół roku podlegały napadom Górali, którzy nie zawsze mogli być w swoim czasie odparci przez poruszenie wojsk naszych. Teraz, z odkryciem węgla kamiennego, niedogodność ta będzie uchyloną.

По послѣднимъ извѣстіямъ, *Шамиль* перешелъ въ Тилитли. Холера начала дѣлать сильныя опустошенія въ непокорныхъ обществахъ Дагестана и въ особенности въ Аваріи.

b) На Лезгинской Кордонной Линіи.

9-го Іюня получено извѣстіе, что *Шамиль* приказалъ *Мудиръ-Адалову*, Анкракльскимъ Наибамъ, Дидойцамъ и Богозцамъ двинуться на Лезгинскую Линію, и будто бы все скопище *Шамиля* скоро прибудетъ въ Анкракль.

Всѣ дороги отъ Линіи въ горы укрѣплены, заняты сильными караулами и устроены завалы. На хребтѣ лежитъ еще снѣгъ и пройти съ отрядомъ невозможно.

Скопища, бывшія съ *Даніель Бекомъ* въ неудачномъ походѣ на Лезгинскую Линію, сильно пострадали во время отступленія на Клессерухъ, отъ недостатка пищи и отъ холеры. Лезгинскій отрядъ, во время безпрестанныхъ движеній, также былъ подвергнутъ сей болѣзни въ довольно сильной степени; но по послѣднимъ извѣстіямъ отъ Генералъ-Лейтенанта *Шварца*, холера въ отрядѣ исчезаетъ.

c) *Въ Чечнѣ.*

Получивъ подробныя свѣдѣнія, что партія Наиба *Нуръ-Али*, числомъ до 2 т. человѣкъ, стоитъ въ Гехахъ, для прикрытія пасущихся между рѣками Валерикомъ и Шалажами стадъ всѣхъ ауловъ, Генералъ *Нестеровъ* рѣшился воспользоваться этимъ случаемъ и 12-го числа сдѣлалъ набѣгъ въ Чечню.

Колонна кавалеріи, состоящая изъ 4-хъ сотенъ Сунженскаго, одной сотни Моздокскаго, одной Донскаго N. 26-го и 2-хъ сотенъ Горскаго Казачьяго полковъ, Конной Ракетной команды и Назрановской милиціи, подъ начальствомъ Полковника *Слѣпцова*, двинута была лѣсами къ Валерику. Другая колонна, состоящая изъ 9-ти ротъ пѣхоты и четырехъ орудій, направлена въ Ачхой, для поддержанія кавалеріи при отступленіи.

Прибывъ къ самому Валерику, Полковникъ *Слѣпцовъ*, не показываясь на поляну, раздѣлилъ колонну на двѣ части: одна должна была броситься на аулъ Шелажи, а другая отбить скотъ и отогнать его отъ лѣса. Совершенный успѣхъ увѣнчалъ сіе предпріятіе. Чеченцы, застигнутые въ-расплохъ, начали собираться и хотѣли отрѣзать отступленіе кавалеріи: между тѣмъ, *Нуръ-Али* подоспѣлъ на мѣсто сраженія и все пространство между Шелазами и перелѣскомъ покрылось непріятелемъ. — Завязавшееся дѣло продолжалось около двухъ часовъ; но, благодаря стойкости войскъ и порядку отступленія, потеря наша была совершенно незначительна. Два раза *Нуръ-Али* пытался бросаться на арріергардъ и оба раза былъ опрокидываемъ съ урономъ. Въ плѣнъ взято 9 человѣкъ и отбито значительное количество скота. Мы потеряли убитыми 2, ранеными 28, контужены оберъ-офицеръ 1 и нижнихъ чиновъ 17.

Съ прочихъ пунктовъ Кавказа извѣстій, заслуживающихъ вниманія, не получено.

Въ самомъ Тифлисѣ холера явилась въ слабомъ видѣ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Дармштадтъ, 7 Августа.

Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Государыня Цесаревна Великая Княгиня Марія Александровна, съ Великою Княжною Александрою Александровною, прибыли сюда вчера вечеромъ изъ Киссингена и остановились въ Велико-Герцогскомъ Дворцѣ. Говорятъ, что Ихъ Императорскія Высочества пробудутъ здѣсь довольно долго. (*J. de St.-P.*)

Франція.

Парижъ, 9 Августа.

Сегодня было послѣднее засѣданіе палаты перовъ. Министры: юстиціи, морской и военный, находились на своихъ мѣстахъ. Великій хранитель печати передалъ канцлеру Королевское постановленіе о закрытіи палатъ, которое было тотчасъ прочитано. Палата разошлась при восклицаніяхъ: „Да здравствуетъ Король.“ Въ палатѣ депутатовъ находилось на лицѣ не болѣе

Podług ostatnich wiadomości, *Szamil* przeszedł do Tilitli. Cholera zaczęła mocno grasować w nieukorzonych gminach Dagestanu, a osobliwie w Awaryi.

b) *Na Linii Kordonowéj Lezgińskiéj.*

Dnia 9-go Czerwca otrzymano doniesienie, że *Szamil* rozkazał *Mudir-Adalowowi*, Ankraklskim Naibom, Didojcom i Bogozcom wyruszyć na linią Lezgińską, i że cała zgraja *Szamila* wkrótce przybędzie do Ankralu.

Wszystkie drogi od Linii w góry są obwarowane, zajęte silnemi wartami, i urządzono zasieki. Na górach leży jeszcze śnieg, i przejść z oddziałem niepodobna.

Bandy, które były z *Daniel-Bekiem* w niepomyślnym pochodzie na Linią Lezgińską, wiele ucierpiały podczas cofnienia się na Kleseruch, od braku żywności i od cholery. Oddział Lezgiński, w czasie ustawicznych poruszeń, uległ także téj chorobie w znacznym dosyć stopniu; lecz podług ostátnich od Jenerał-Porucznika *Schwarza* doniesień, cholera w oddziale ustaje.

c) *W Czeczni.*

Otrzymawszy szczegółowe wiadomości, że partya Naiba *Nur-Ali*, w liczbie do 2,000 ludzi, stoi w Gechach, dla zasłaniania pasących się między rzekami Walerykiem i Szałażami stad, ze wszystkich aułów, Jenerał *Nesterow* postanowił z tego krzystać i d. 12-go wpadł do Czeczni.

Kolumna jazdy, składająca się z 4-ch secin półku Sunżeńskiego, jednéj seciny półku Mozdokskiego, jednéj Dońskiego Nr. 26 i 2 ch secin półku Góralskiego kozaków, komendy konnéj rakietników i milicyi Nazranowskiéj, pod naczelnictwem Półkownika *Slepcowa*, pomkniętą była lasami ku Walerykowi. Druga kolumna, składająca się z 9-ciu kompanii piechoty i cztérech dział, skierowaną została do Aczchoj, dla wspierania jazdy przy odwrocie.

Przybywszy do samego Waleryku, Półkownik *Ślepcow*, nie pokazując się na polu, rozdzielił kolumnę na dwie części: jedna miała napaść na auł Szelaży, a druga odbić bydło i odegnać je od lasu. Zupełny skutek uwieńczył to przedsięwzięcie. Czeczeńcy znienacka napadnięci, zaczęli się zbiérać i chcieli odciąć odwrót jeździe; tymczasem *Nur-Ali* pośpieszył na miejsce boju, i cała przestrzeń między Szałażami i przylesiem pokryła się nieprzyjacielem. — Wszczęta potyczka trwała ze dwie godziny; lecz dzięki wytrwałości wojsk i porządkowi odwrotu, strata nasza była wcale nieznaczącą. Dwakroć *Nur-Ali* usiłował uderzyć na straż tylną, i oba razy był odparty ze stratą. Wzięto do niewoli 9-ciu i odbito znaczną ilość bydła. My straciliśmy w poległych 2, w ranionych 28; odnieśli kontuzyą: 1 oficer niższy i 17 żołnierzy.

Z innych punktów Kaukazu nie otrzymano wiadomości, na uwagę zasługujących.

W samym Tiflisie cholera w słabym zjawiła się stopniu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Darmsztad, 7 sierpnia.

Ich Cesarskie Wysokości Następca Cesarzewicz i Wielka Xiężna Cesarzewna, Marya Alexandrówna, z Wielką Xiężniczką Alexandrą Alexandrówną, przybyli tu wczoraj wieczorem z Kissingen i zatrzymali się w pałacu Wielkiego Xięcia. Mówią, że Ich Cesarskie Wysokości dość długo tu zabawią. (*Jour. de St. Petersbourg*).

Francya.

Paryż, 9 sierpnia.

W dniu dzisiejszym zebrała się Izba Parów na ostatnie swe posiedzenie. Ministrowie: sprawiedliwości, marynarki i wojny, zajęli swe miejsca. Wielki Pieczętarz złożył Kanclerzowi postanowienie Królewskie, zamykające posiedzenia Izb, które tenże natychmiast odczytał. Izba rozeszła się wydając okrzyki: „Niech żyje Król“. — W Izbie Deputowanych nie znajdowało się więcéj nad stu

ста членовъ; на министерскихъ скамьяхъ сидѣли министры: иностранныхъ дѣлъ, земледѣлія и торговли, публичныхъ работъ и народнаго просвѣщенія. Г. Гизо прочелъ Королевское постановленіе о закрытіи палатъ; послѣ чего изъ центра и съ лѣвой стороны раздались восклицанія: „Да здравствуетъ Король!“ За симъ президентъ и члены палаты, по обыкновенію, разошлись.

— Въ *Union Monarchique* пишутъ сегодня: „Увѣряютъ, что французское правительство получило изъ Лондона весьма неудовлетворительный отвѣтъ на сообщенія касательно содѣйствія Англіи для устройства, вмѣстѣ съ Франціею и Австріею, швейцарскихъ дѣлъ. Въ письмѣ своемъ, написанномъ холодною дипломатическою вѣжливостію, Лордъ Пальмерстонъ благодаритъ за предложеніе, но вмѣстѣ съ тѣмъ рѣшительно отказывается, именемъ Англіи, отъ поздней чести принять участіе въ дружественныхъ сношеніяхъ двухъ державъ, вмѣшавшихся въ дѣла Швейцаріи. Этотъ отвѣтъ, полученный въ Парижѣ вчера, причинилъ, какъ говорятъ, сначала паническій страхъ между членами французскаго кабинета, который однако же нѣсколько ободрился, получивъ сегодня депеши изъ Берна, въ которыхъ президентъ сейма оффиціально отрицаетъ всякое намѣреніе со стороны членовъ сего собранія оскорбить честь французскаго имени. Этотъ протестъ касался мнимаго оскорбленія французскаго ордена Почетнаго Легіона, о чемъ упоминали сегодня въ нѣкоторыхъ парижскихъ газетахъ.“

— Король Филиппъ препроводилъ къ Королевѣ Викторіи картину Рафаэля, для снятія копіи, „*Семинаристъ въ раздумьѣ.*“

— Изъ отчета Г. Дюпена, представленнаго имъ палатѣ перовъ, по званію докладчика объ алжирскихъ дѣлахъ, видно, что въ Алжиріи находится нынѣ 110,000 колонистовъ, изъ которыхъ 17,000 чел. принадлежатъ къ милиціи, такъ, что ихъ достаточно для защиты Алжиріи, если бы всѣ войска вынуждены были выступить въ походъ. Сначала почти не было въ колоніи женщинъ и дѣтей; нынѣ тамъ находится 25,000 женщинъ и 42,000 дѣтей, изъ которыхъ 4,000 обучаются уже въ училищахъ. Сестры милосердія занимаются воспитаніемъ дѣвицъ; а въ Константинѣ онѣ смотрятъ за больными и доставляютъ лекарства бѣднымъ Арабамъ, прибывающимъ съ границы, чтобы воспользоваться ихъ попечительностію; число такихъ Арабовъ простирается до ста человѣкъ.

10 *Августа.*

Сегодня поутру Король выѣхалъ въ замокъ Э, съ своею супругою, сестрою, герцогами Немурскимъ и Омальскимъ, принцессою Жуэнвильскою, принцемъ Августомъ Саксенъ-Кобургскимъ и его супругою, а равно съ юнымъ принцемъ Филиппомъ Виртембергскимъ. На дорогѣ въ Сенъ-Дени, гдѣ Королевская фамилія встрѣчена была подпрефектомъ и мѣстнымъ начальствомъ, приняты были обычныя мѣры предосторожности. Изъ Сенъ-Дени Король отправился по желѣзной дорогѣ въ Амьенъ, а оттуда въ Аббевиль, и остальныя нѣсколько миль ѣхалъ въ экипажѣ. Король пробудетъ въ этомъ замкѣ отъ пяти до шести недѣль; впрочемъ время пребыванія тамъ Е. В. зависѣть будетъ отъ погоды. Герцогиня Орлеанская давно уже живетъ съ своими сыновьями въ замкѣ Э, а герцогиня Монпансье пользуется морскими ваннами въ Трепортѣ. По возвращеніи изъ Нормандіи, Королевская фамилія будетъ жить по обычаю въ Сенъ-Клу; въ Парижъ же возвратится не прежде какъ въ исходѣ года, тѣмъ болѣе, что, по поводу умноженія Королевской фамиліи, въ Тюльери дѣлаютъ пристройки. Принца Жуэнвильскаго ожидаютъ въ замкѣ Э, по его возвращеніи изъ морскаго путешествія.

— Англичане строятъ въ Орены, въ каналѣ Ламаншѣ, нѣсколько укрѣпленій, далеко вдающихся въ море, которыя будутъ вооружены значительнымъ числомъ орудій: эти укрѣпленія произвели непріятное впечатлѣніе во Франціи. Правительство наше отправило по этому случаю ноту, которая подала поводъ къ дипломатическимъ объясненіямъ.

11 *Августа.*

Въ Монитерѣ вскорѣ напечатано будетъ о назначеніи принца Омальскаго Алжирскимъ генералъ-губернаторомъ. Генералъ Шангарнье, подъ главнымъ начальствомъ принца, будетъ управлять алжирскою провинціею, генералъ Ламорисьеръ Оранскою, а генералъ Бедо Константинскою. Маршалъ Бюжо рѣ-

członków; na ławkach ministeryalnych, siedzieli Ministrowie: spraw zagranicznych, rolnictwa i handlu, robót publicznych, tudzież oświecenia publicznego, P. Guizot odczytał postanowienie Królewskie, zamykające posiedzenia Izb, poczém ze środka Lewéj Strony zabrzmiały odgłosy: „Niech żyje Król!“ Prezes opuścił swoje krzesło, a członkowie Izby rozeszli się jak zwykle.

— W *Union Monarchique* piszą dzisiaj: „Zapewniają, że rząd francuzki otrzymał z Londynu wcale nieprzyjemną odpowiedź na propozycyą, tyczącą się wdania się Anglii, wespół z Francyą i Austryą, w sprawy Szwajcarskie. W liście swoim, tchnącym zimną dyplomatyczną grzecznością, Lord Palmerston dziękuje za ową propozycyą, ale obok tego stanowczo odrzuca, w imieniu Anglii, późny zaszczyt przyjęcia udziału w przyjacielskich stosunkach dwóch mocarstw, które już się zaczęły wdawać w interessa Szwajcaryi. Odpowiedź ta, otrzymana w Paryżu wczoraj, sprawiła z razu, jak mówią, przestrach paniczny między członkami gabinetu francuzkiego, którzy jednakże nieco odetchnęli, otrzymawszy dzisiaj depesze z Bernu, w których Prezes Sejmu odpiera wszelki zarzut, jakoby ze strony członków tego zgromadzenia był zamiar ubliżenia honorowi imienia francuzkiego. Protestacya ta ściąga się do mniemanego obrażenia orderu francuzkiego Legii Honorowéj, o czém było dzisiaj mówiono w niektórych dziennikach Paryzkich.“

— Król Filip przesłał Królowéj Wiktoryi obraz Rafaela, *Seminarzystę w rozmyślaniach*, dla zdjęcia z niego kopii.

— Z raportów P. Dupin, które jako sprawozdawca interessów Algierskich w Izbie Parów złożył, okazuje się, że Algierya posiada w téj chwili 100,000 osadników, z których 17,000 należy do milicyi, tak, że ci wystarczają na obronę Algeryi, gdyby całe wojsko wyruszyć miało w pole. Z początku nie było prawie kobiet i dzieci w kolonii; teraz znajduje się tam 25,000 kobiet i 42,000 dzieci, z których 4,000 uczęszcza już do szkoły. Siostry Miłosierdzia trudnią się uczeniem dziewcząt. W Konstantynie zajmują się także pielęgnowaniem chorych i udzielają lekarstwa ubogim Arabom, którzy od granicy przybywają, aby być przez nie leczonymi. Około stu Arabów doznaje od nich pomocy.

Dnia 10 *sierpnia.*

Dzisiaj rano wyjechał Król do zamku Eu, ze swoją dostojną małżonką, siostrą, Xiążętami Nemours i Aumale, z Xiężną Joinville, Xięciem Augustem Sasko-Koburgskim i tegoż małżonką, tudzież z młodym Xięciem Filipem Wirtembergskim. Na gościńcu wiodącym do St. Denis, gdzie Królewską rodzinę powitał Podprefekt na czele władz miejscowych, przedsięwzięto zwykłe środki ostróżności. Z St. Denis udał się Król drogą żelazną do Amiens a ztamtąd do Abbeville, a pozostałą przestrzeń kilkomilową odbył powozem. Monarcha zabawi w pomienionym zamku pięć do sześciu tygodni, jednakże pobyt dłuższy lub krótszy zależeć będzie od pogody. Xiężna Orleanu bawi już oddawna ze swymi synami w zamku Eu, a Xiężna Montpensier używa kąpieli morskich w Tréport. Po powrócie z Normandyi, Królewska rodzina zamieszka jak zwykle w zamku St. Cloud; do Paryża zaś wróci dopiéro przy końcu roku, tém więcéj, że z powodu pomnożenia się grona rodzinnego, dobudowują w Tuileryach mieszkalne pokoje. Xiąże Joinville, po ukończeniu podróży morskiéj, spodziewany jest w zamku Eu.

— W téj chwili Anglicy, wznoszą w Auregny, na kanale La Manche, kilka zamków posuniętych daleko w morze, które uzbrojone będą znaczną liczbą dział. Warownie te sprawiły nieprzyjazne we Francyi wrażenie. Rząd nasz przesłał w tym przedmiocie notę, która dała powód do kilku wyjaśnień dyplomatycznych.

Dnia 11 *sierpnia.*

Monitor ogłosi niebawem mianowanie Xięcia Aumale Gubernatorem Jeneralnym Algieru. Jenerał Changarnie, pod zwierzchniczą władzą Xięcia, dowodzić będzie w prowincyi Algierskiéj, Jenerał Lamoricière, w Orańskiéj, a Jenerał Bedeau, w Konstantyńskiéj. Marszałek Bugeaud opiera się stanowczo temu planowi, i to jest

шительно противится этому плану; по сей причинѣ перестали говорить о назначеніи его военнымъ министромъ и предсѣдателемъ кабинета.

— Принцъ Жуэнвильскій, 2 с. м., находился еще въ Неаполѣ, но часть флота его вышла въ Тунисъ.

— 8 го с. м. въ Сентъ-Омерѣ происходило открытіе памятника, воздвигнутаго принцу Орлеанскому. Кардиналъ епископъ Арраскій прибылъ въ Сентъ-Омеръ, для совершенія панихиды. По открытіи памятника, префектъ департамента вручилъ знаки Почетнаго Легіона двумъ мерамъ, которые состоятъ въ сихъ должностяхъ 44 года.

— Гваделупскій колоніальный совѣтъ поднесъ Королю адрессъ, въ которомъ требуетъ совершеннаго уничтоженія невольничества.

— Пармантье подалъ апелляціею въ Королевскій судъ на приговоръ суда исправительной полиціи, коимъ отвергнута его жалоба, поданная на генерала Кюбьера и пять другихъ лицъ. Пармантье требуетъ отъ генерала Кюбьера и его соучастниковъ, уплаты 2 милліоновъ фр., за 2,000 акцій на гуэнаскія копи, которыя будто бы они обязались пріобрѣсти отъ него.

— Г-нъ Тестъ подалъ Королю прошеніе объ освобожденіи его отъ платы 94,000 фр., наложенныхъ на него судомъ перовъ. Прошеніе это передано было совѣту министровъ, который подалъ мнѣніе отказать, не находя повода къ милости.

— Въ журналѣ *Corsaire* пишутъ, что одинъ изъ негоціантовъ, которому г-нъ Тестъ, будучи министромъ, доставилъ выгодное дѣло, заплатилъ за него штрафъ, къ которому онъ присужденъ былъ судомъ перовъ, и съ трудомъ согласился принять отъ него росписку.

— Въ газетѣ *Reforme* сообщаютъ, что покойный министръ юстиціи Мартенъ-дю-Норъ, при полученіи министерскаго портфеля владѣлъ имуществомъ только въ 300,000 фр., а теперь, между тѣмъ, изъ описи видно, что послѣ него осталось наслѣдство въ 1,600,000 франковъ.

Англія.

Лондонъ, 5 Августа.

Его Императорское Высочество Великій Князь Константинъ Николаевичъ прибылъ въ Осборнгоузъ, гдѣ располагается провести нѣсколько дней. Днемъ отъѣзда Великаго Князя изъ Англіи объявляютъ слѣдующій Понедѣльникъ, 9-е Августа. (*J. de St. P.*)

— Изъ Дублина сообщаютъ отъ 2-го Августа: пароходъ *Duchesse de Kent*, на коемъ находятся останки О'Коннеля, прибылъ сюда сегодня во 2-мъ часу по полудни. Бренные останки покойнаго вынесли на берегъ въ четыре часа и поставили на дроги. Ремесленническіе цехи сопровождали гробъ въ глубокой тишинѣ, до церкви Зачатія св. Анны, гдѣ тѣло будетъ находиться до четверга, а въ этомъ день послѣдуетъ погребеніе.

— Письма изъ Вальпарайзо сообщаютъ извѣстія изъ Отаити по 11-е Апрѣля. Со времени возвращенія Королевы Помаре, утвердившей французскій протекторіатъ, господствуетъ совершенное спокойствіе на этомъ островѣ.

— Знаменитая сочинительница, Мисъ Мартино, напечатала въ *People's Journal* весьма краснорѣчивую статью, въ которой приглашаетъ открыть общую подписку, между всѣми сословіями народа, для покупки дома Шекспира.

10 Августа.

Сегодня въ Осборнгоузѣ было засѣданіе тайнаго совѣта, въ которомъ присутствовалъ лордъ Джонъ Россель съ 6 другими министрами. Совѣтъ постановилъ отсрочить засѣданія парламента до 12 Октября.

— Выборы уже почти кончены; партія виговъ получила значительный перевѣсъ, ибо изъ числа извѣстныхъ доселѣ 542 выборовъ, она будетъ имѣть 290 членовъ. Партія сэръ Роберта Пиля имѣетъ 92, а партія тори 160 членовъ.

— По увѣренію журнала *Times* министерство пріобрѣло въ разныхъ мѣстахъ 62 голоса, а лишилось 20-ти; посему дѣйствительное большинство составляютъ только 42 голоса.

— Изъ Дублина сообщаютъ, что погребеніе О'Коннеля происходило вчера съ большимъ великолѣпіемъ. На биржѣ и въ городѣ прекратились всѣ дѣла; лавки

powód, dla czego przestano mówić o mianowaniu go Ministrem wojny i Prezesem Rady.

— Xiążę Joinville bawił jeszcze 2-go b. m. w Neapolu; jednakże część jego floty odpłynęła do Tunetu.

— Dnia 8 go b. m. odbyło się w St Omer odsłonienie posągu wzniesionego dla Xięcia Orleanu. Kardynał Biskup z Arras przybył umyślnie do St. Omer, dla odprawienia nabożeństwa żałobnego. Po odsłonieniu posągu, Prefekt departamentu wręczył ozdoby Legii Honorowéj dwóm Merom, którzy urząd ten 44 lat piastują.

— Rada osadnicza z Guadelupy podała do Króla adress, w którym domaga się zupełnego zniesienia niewolnictwa.

— Parmentier apellował do Sądu Królewskiego od wyroku Sądu policyi poprawczéj, którym odrzuconą została skarga jego podana przeciwko Jenerałowi Cubiéres i pięciu innym osobom. Parmentier żąda od Jen Cubiéres i jego współoskarżonych, zapłacenia 2 milionów fr., za 2,000 akcyi na kopalnie w Gouhenans, które oni jakoby zobowiązali się byli nabyć od niego.

— P. Teste podał prośbę do Króla o uwolnienie go od opłaty kary pieniężnéj 94,000 fr., nałożonéj nań przez Sąd Parów; prośba ta przesłaną została radzie Ministrów, która dała odmówną opinią, nie znajdując żadnego powodu do udzielenia mu téj łaski Królewskiéj.

— Dziennik *Corsaire* opowiada, że jeden z handlujących, któremu P. Teste, będąc Ministrem, nastręczył zyskowny interess, zapłacił na niego naznaczoną przez Sąd Parów karę, i z wielką trudnością dał się skłonic do przyjęcia rewersu.

— Dz. *Reforme* donosi, że zmarły Minister sprawiedliwości, Martin du Nord, przy objęciu interessów publicznych posiadał tylko majątku 300,000 fr., gdy tymczasem zaczęty po jego śmierci, a teraz ukończony inwentarz, wykazuje po nim spadek na 1,600,000 fr.

Anglia.

Londyn, 7 sierpnia.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Konstanty Nikołajewicz, przybył do Osbornehouse, gdzie kilka dni przepędzić zamierza. Dniem odjazdu Wielkiego Xięcia z Anglii, miał bydź następny Poniedziałek, to jest, 9 go sierpnia. (*Jour. de St Petersbourg.*)

— Z Dublina piszą pod d. 2 sierpnia: Parostatek *Duchesse de Kent*, mając na pokładzie zwłoki O'Connella, przybył tu dziś o godzinie drugiéj po południu. Ciało wyniesione zostało na ląd o godzinie czwartéj i postawione na karawanie, sześcią koni zaprzężonym. Korporacye rzemieślnicze towarzyszyły trumnie w najgłębszém milczeniu aż do kościoła Niepokalanego Poczęcia N. Panny, gdzie zwłoki spoczywać będą aż do Czwartku, dnia przeznaczonego na pogrzeb.

— Listy z Valparaiso zawierają nowiny z Otahiti do d. 11 kwietnia. Od czasu powrotu Królowéj Pomareh, która uznała protektorat Francyi, panuje zupełna spokojność na téj wyspie.

— Znakomita autorka, Miss Martineau, umieściła w *People's Journal* bardzo wymówną odezwę, w któréj wzywa swych ziomków do zakupienia domu Shakspeara, za pomocą powszechnych składek, pomiędzy wszystkiemi klassami ludu.

Dnia 10 sierpnia.

Dzisiaj odbywała się w Osbornehouse tajna rada, na któréj znajdował się Lord John Russel z sześciu innymi Ministrami. Rada postanowiła odroczyć parlament do 12-go października.

— Wybory już są na ukończeniu; stronnictwo whigowskie ma znaczną przewagę, bo z wiadomych już 542 wyborów, liczy 290 członków. Stronnicy Sir Roberta Peel mają 92, a Torysowie 160.

— Według dziennika *Times*, gabinet pozyskał w różnych miejscach 62 głosy, stracił natomiast 20; zatém większość, jaką istotnie pozyskał, wynosi tylko 42 głosy.

— Donoszą z Dublinu, że pogrzeb O'Connela odbył się w dniu wczorajszym z największą uroczystością. Na giełdzie i w mieście zawieszono wszystkie zatrudnienia, zam-

были закрыты и всѣ жители столицы одушевлены были однимъ желаніемъ воздать послѣдній долгъ усопшему соотечественнику. Погребальная церемонія проходило по всѣмъ главнымъ улицамъ; впереди шли архіепископы, епископы и около 1,200 католическихъ священниковъ; за гробомъ слѣдовали депутаціи отъ разныхъ городовъ и графствъ Ирландіи, и многочисленное стечененіе народа. Можно сказать навѣрное, что на этихъ похоронахъ находилось до полумилліона народа. При всѣмъ томъ соблюдено было совершенное спокойствіе.

— Нѣсколько домовъ торгующихъ хлѣбомъ пріостановили плату по векселямъ.

Бельгія.

Брюссель, 10 Августа.

Король и Королева прибыли третьяго дня изъ замка Лекенъ въ Брюссель, куда на канунѣ прибылъ племянникъ Короля, князь Лейнингенъ. Г-нъ Рожье былъ принять Королемъ въ аудіенціи, продолжавшейся нѣсколько часовъ, что подало поводъ къ предположенію, что министерскій переломъ уже скоро окончится. Вчера Король былъ на выставкѣ отечественной промышленности и распрашивалъ о всѣхъ издѣліяхъ.

12 Августа.

Въ Монитерѣ обнародованъ слѣдующій составъ новаго кабинета и политическая программа министровъ. Господинъ Рожье, председатель и министръ внутреннихъ дѣлъ; г-нъ Госи, юстиціи; г-нъ Гофшмидтъ, иностранныхъ дѣлъ; г-нъ Бейдтъ, финансовъ; баронъ Шазаль, военный министръ, и Фреръ Орбанъ, публичныхъ работъ.

Швейцарія.

Бернъ, 22 Іюля.

Сеймъ продолжалъ сегодня преніе о вопросѣ касательно Зондербунда. Въ Федеральной Газетѣ пишутъ, что оно было очень жаркое и бурное, и что засѣданіе продолжалось девять часовъ. Въ ней сообщаютъ только результатъ собиранія голосовъ. Надлежало рѣшить два слѣдующія предложенія Берна: 1) Сеймъ приглашается объявить, что союзъ семи католическихъ кантоновъ долженъ быть расторгнутъ, какъ противный постановленіямъ акта 1815. Въ пользу этого предложенія объявляютъ себя Кантоны: Цюрихскій, Солотурнскій, Шафгаузенскій, Санктъ-Галленскій, Аргаускій, Тессинскій, Женевскій, Ваадтскій, Тургаускій, Граубюнденскій, Гларускій, Бернскій, Базельскій Сельскій и Апенцельскій (внѣшній), что составляетъ 12½ кантоновъ.— 2) На католическіе кантоны возложена отвѣтственность въ исполненіи упомянутаго рѣшенія сейма, который предоставляетъ себѣ, въ случаѣ надобности, принять дальнѣйшія надлежащія мѣры. Въ пользу сего предложенія подали голоса Кантоны: Цюрихскій, Солотурнскій, Шафгаузенскій, Аргаускій, Тессинскій, Женевскій, Ваадтскій, Тургаускій, Гларусскій, Бернскій, Базельскій Сельскій и Апенцельскій (внѣшній), всего 10½.—Санктъ-Галленскій и Граубюнденскій Кантоны предоставили себѣ въ послѣдствіи внести свои голоса въ протоколъ, но послѣ собиранія голосовъ они также присоединились къ предложенію.—Католическіе кантоны немедленно объявили свое намѣреніе помѣстить въ протоколѣ протестъ противъ сихъ двухъ рѣшеній.

Италія.

Римъ, 26 Іюля.

Все дѣло о заговорѣ хранится въ глубокой тайнѣ, въ слѣдствіе чего носятся самые противорѣчащіе о немъ слухи. Его Святѣйшество предоставилъ губернатору Моранди весьма обширное полномочіе на счетъ дальнѣйшаго изслѣдованія заговора. Бывшій главный засѣдатель полиціи, кавалеръ Бенвенути, не былъ, какъ сообщили газеты, приговоренъ къ изгнанію, но по паспорту, подписанному кардиналомъ Джиззи, хотѣлъ бѣжать за границу. По прибытіи его въ городъ Витербо, 20 числа с. м., тамошняя гражданская гвардія тотчасъ задержала его, и вчера отвезли его въ крѣпость св. Ангела.

knięto wszystkie sklepy, a cała ludność stolicy Irlandyi zajętą tylko była oddaniem hołdu swemu zmarłemu spółziomkowi. Orszak pogrzebowy przechodził przez wszystkie znakomitsze ulice; poprzedzali go Arcybiskupi, Biskupi i około 1,200 xięży wyznania katolickiego; za trumną zaś postępowały deputacye rozmaitych miast i hrabstw Irlandzkich, tudzież niezliczona ludność. Można twierdzić z pewnością, że na tym obchodzie żałobnym znajdowało się pół miliona ludu. Panowała jednakże najzupełniejsza spokojność.

— Kilka domów handlujących zbożem zawiesiło swoje wypłaty.

Belgia.

Bruxella, 10 sierpnia.

Król i Królowa przybyli onegdaj z zamku Laeken do Bruxelli, gdzie zjechał wieczorem wprzódy siostrzeniec Monarchy, Xiążę Leiningen. P. Rogier miał u Króla kilkogodzinne posłuchanie; skąd wnoszą, że przesilenie ministeryalne już się rychło ukończy. Wczoraj znajdował się Monarcha na wystawie przemysłu krajowego i kazał sobie wszystkie przedmioty tłumaczyć.

Dnia 12 sierpnia.

Monitor ogłosił skład nowego gabinetu, a oraz program polityczny Ministrów. Skład ten jest następujący: P. Rogier, Minister spraw wewnętrznych i Prezes radj; P. Haussy, sprawiedliwości; P. Hoffschmidt, spraw zagranicznych; P. Beydt, skarbu; Baron Chazal, wojny, a P. Frere-Orban, robót publicznych.

Szwajcarya.

Bern, 22 lipca.

Na dzisiejszém posiedzeniu Sejmu toczyły się dalsze rozprawy o oddzielnym związku Katolickich Kantonów (Sonderbund). W gazecie Federalnéj piszą, że te rozprawy były nader żywe i gwałtowne, i że posiedzenie trwało dziewięć godzin. Potrzeba było rozwiązać dwa następujące wnioski Kantonu Berneńskiego. 1) Sejm jest wezwany do oświadczenia, że związek siedmiu Kantonów katolickich powinien być rozwiązany, jako przeciwny postanowieniom aktu z r. 1815 Za tym wnioskiem oświadczają się Kantony: Zurich, Solothurn, Schafhausen, St Gallen, Argowia, Tessin, Genewa, Waadt, Turgau, Graubünden, Glarus, Bern, Bazylea wiejska i Apenzel (zewnętrzny), co stanowi 12½ Kantonów. 2) Na katolickie Kantony włożona jest odpowiedzialność za wykonanie rzeczonego postanowienia Sejmu, który waruje sobie, w razie konieczności, użycie dalszych stosownych środków. Za tym wnioskiem podały głosy Kantony: Zurich, Solothurn, Schafhausen, Argowia, Tessin, Genewa, Waadt, Turgau, Glarus, Bern, Bazylea wiejska, i Apenzel (zewnętrzny), ogółem 10½ Kantonów. Kantony St. Gallen i Graubünden warowały sobie nadal prawo zaciągnienia swoich głosów do protokołu, ale po odbytem głosowanin i one także oświadczyły się za wnioskiem. Kantony katolickie niezwłócznie wynurzyły zamiar zamieszczenia w protokole swojéj protestacyi przeciwko tym obudwóm wnioskom.

Włochy.

Rzym, 26 lipca.

Całą sprawę sprzysiężenia trzymają tu ciągle w głębokiém milczeniu, i ztąd też najrozmaitsze krążą o niém wieści. Ojciec św. udzielił Pro-Gubernatorowi Morandi najobszerniejsze pełnomocnictwo pod względem dalszego śledzenia. Dotychczasowy Assesor Jeneralny Policyi, Kaw. Benvenuti, nie został, jak było doniesioném, skazany na wygnanie, lecz za paszportem, podpisanym przez Kardynała Gizzi, chciał uciec za granicę. Za przybyciem atoli do Viterbo, d. 20 b. m., tameczna gwardya obywatelska natychmiast go przytrzymała i wczoraj osadzono go w twierdzy S. Anioła.

— Извѣстный кавалеръ Минарди дѣйствительно задержанъ, и ночью подъ благонадежнымъ прикрытіемъ отправленъ въ замокъ Св. Ангела. Онъ былъ главою заговорщиковъ; ему обѣщано прощеніе, если онъ дастъ точныя показанія. Минарди доставилъ много важныхъ свѣдѣній, въ слѣдствіе коихъ арестованы многія лица.

— Въ *Roman Advertiser* пишутъ слѣдующее: „Въ Римѣ находится человѣкъ, прозываемый въ шутку Чичероаккіо; настоящее имя его Анджело Брунетти. Едва ли въ нашей столицѣ можно найти мужчину, женщину или ребенка, которые не знали бы его имени. Онъ находится въ главѣ всякаго народнаго дѣйствія, и можетъ во всякую минуту распоряжать сотнями, даже тысячами людей, которые во всемъ ему повинуются; къ чести его должно сказать, что до сихъ поръ онъ пользовался своимъ вліяніемъ только для добрыхъ, миролюбивыхъ и безкорыстныхъ цѣлей; онъ представитель и безгласно избранный трибунъ народа, или какъ угодно назвать его; онъ защитникъ его правъ, но не возбудилъ никогда нетерпѣливаго требованія или неудовольствія. Поклонники его никогда не приписывали ему чрезвычайныхъ способностей и дара слова, и тайна его вліянія заключается болѣе въ его прямодушіи, доброжелательствѣ и постоянно честномъ поведеніи. Анджело Брунети пріобрѣлъ, въ своемъ занятіи извозомъ и продажею лѣса, которое онъ до сихъ поръ продолжаетъ, нѣкоторое богатство; онъ получилъ тѣмъ средство уплачивать трактирные долги своихъ друзей, и проложилъ себѣ такимъ образомъ путь въ сердца низшихъ сословій, хотя, при измѣнчивости народной любви, вошедшей въ пословицу, нельзя удержать такого положенія безъ большаго нравственнаго перевѣса. Онъ человѣкъ лѣтъ пятидесяти; черты его не выражаютъ ничего особеннаго, кромѣ добродушія и честности, и если бы не южный цвѣтъ лица его, онъ могъ бы скорѣе быть принятъ за сѣвернаго поселянина, нежели за жителя береговъ Тибра."

27 Іюля.

Курьеръ, отправленный изъ Феррары съ извѣстіемъ о вступленіи австрійскихъ войскъ въ городъ, прибылъ сюда, 18-го числа, ночью. Утверждаютъ, что кардиналъ Феррети препроводилъ тотчасъ къ державамъ ноту съ протестомъ противъ сего вступленія. Кардиналъ говорятъ возобновилъ въ этой запискѣ возраженія, которыя еще въ 1816 году сдѣланы были кардиналомъ Гонзальви, статс-секретаремъ при Піѣ VII, противъ вѣнскаго трактата на счетъ содержанія Австріею гарнизона въ Феррарѣ и Комаччіо.

— 103 статья вѣнскаго трактата, по силѣ коей Австрія содержитъ гарнизонъ въ Феррарѣ, можетъ имѣть два значенія, по поводу употребленнаго въ ней, и въ дальнѣйшемъ продолженіи, достаточно неопредѣленнаго французскаго слова *la place*, означающаго какъ *крѣпость* такъ и *городъ*. Однако слово это, даже безъ присовокупленія *forte*, значитъ обыкновенно крѣпость; когда же говорится о городѣ, присовокупляется обыкновенно *ville* для отличія отъ крѣпости. Впрочемъ самыя дѣла и послѣдовавшее со временемъ опредѣленіе устранили эту двусмысленность. Покойный императоръ Францъ, по поводу возникавшихъ уже прежде соображеній сего вопроса, издалъ ясное повелѣніе, чтобы австрійскія войска изъ города Феррары перешли въ цитадель. И потому, кажется, вѣроятно то, что папское правительство ограничится при настоящемъ случаѣ требованіемъ возстановленія только прежняго *status quo*.

— Отправленный изъ Рима, 24 числа, въ Маккія-делла-Файола, военный отрядъ, дѣйствительно настигъ тамъ остатки собравшейся шайка Нардони, которую совершенно разбилъ. Нѣкоторые изъ ней убиты, а нѣкоторые попали въ плѣнъ.

— Настоящій нунцій въ Мюнхенѣ, монсин. Морикини, прибылъ сюда третьяго дня вечеромъ, и тотчасъ имѣлъ у Его Святѣйшества тайную аудіенцію, продолжавшуюся нѣсколько часовъ. Говорятъ, что ему будетъ ввѣрено какое то важное посольство, кажется въ Лондонѣ; другіе же утверждаютъ, что онъ будетъ назначенъ товарищемъ статс-секретаря, на мѣсто монс. Корболи-Бусси.

— Новый статс-секретарь, кардиналъ Феррети, посѣтилъ вчера, по повелѣнію Папы, всѣ главнѣйшіе посты національной гвардіи, при чемъ объявилъ ей совершенное благоволеніе Папы за ея благоустройство,

— Znany kawaler Minardi został istotnie ujęty wieczorem dnia 19, i w nocy, pod pewną strażą, zaprowadzony tajemnie do zamku św. Anioła. Że był najznakomitszym naczelnikiem spiskowych, przyrzeczono mu darowanie winy, jeżeli rzecz całą dokładnie wyzna. Kawaler wyjawił więc wiele ważnych rzeczy, w skutku których uwięziono wiele osób.

— W dzienniku *Roman Advertiser* czytamy co następuje o głośnym w obecnéj chwili Ciceroacchio. „W Rzymie znajduje się człowiek, przezwany żartem Ciceroacchio: rzeczywiste jego nazwisko jest Angelo Brunetti. Zaledwie w naszéj stolicy można znaleźć mężczyznę, niewiastę lub dziecię, którzyby nie wiedzieli tego imienia. Człowiek ten staje zawsze na czele wszelkiego ruchu publicznego, i może w każdéj chwili kierować setnami, a nawet tysiącami ludzi, którzy słuchają go z największą uległością. Na zaletę jego powiedzieć musimy, że dotąd używał zawsze swojego wpływu tylko do dobrych, spokojnych i bezinteressownych celów. Angelo jest reprezentantem i bez głosowania obranym trybunem ludu, czy jak go inaczéj nazwiemy. On jest obrońcą jego praw, ale nigdy nie wywoływał niecierpliwego domagania się lub nieukontentowania. Czciciele jego nigdy nie przypisywali mu nadzwyczajnych zdolności ani daru wymowy, i cała tajemnica jego wpływu zamyka się bardziéj w jego prostocie duszy, prawości serca, i w niezmienném postępowaniu moralném. Angelo Brunetti nabył przez swój handel drzewem, którym się dotąd trudni, pewnego rodzaju dostatku, przez co stanął w możności opłacania nieraz traktyernych i innych pomniejszych długów swoich przyjaciół, i tym sposobem utorował sobie wstęp do serca niższych klass ludności, chociaż, przy niestałości zwyczajnéj gminowi, która już weszła w przysłowie, nie podobna utrzymać takiego położenia bez wielkiéj moralnéj przewagi. Angelo ma około 50 ciu lat; rysy jego twarzy nie wyrażają nic szczególnego, oprócz dobroci i poczciwości, i gdyby nie południowa cera jego oblicza, możnaby go raczéj wziąć za wieśniaka stron północnych, niżeli za mieszkańca nadbrzeży Tybru."

Dnia 27 Lipca.

Sztafeta wysłana z Ferrary z wiadomością o wejściu Austryaków do miasta, przybyła tu d. 18 w nocy. Zapewniają, że Kardynał Ferretti podał natychmiast do mocarstw notę, protestującą przeciw temu wkroczeniu. Kardynał miał nawet w téj nocie odnowić zastrzeżenia, które już w r. 1816 czynił Kardynał Consalvi, Sekretarz Stanu za Pijusa VII, przeciw artykułom traktatu Wiedeńskiego, o utrzymywaniu przez Austryą garnizonów w Ferrarze i Comaccio.

— Artykuł 103 traktatu Wiedeńskiego, na mocy którego Austrya utrzymuje załogę w Ferrarze, ulegać może dwuznaczności, z powodu użytego w nim i w dalszym ciągu dostatecznie nie objaśnionego francuzkiego wyrazu, *la place*, oznaczającego równie *twierdzę*, jak *miasto*. Atoli wyraz ten, nawet bez dodania *forte*, znaczy za zwyczaj twierdzę, gdy zaś przychodzi mówić o mieście, dodaje się zwykle *ville*, dla odróżnienia od twierdzy. Zresztą sama praktyka i późniejsze postanowienia dwuznaczność tę usunęły. Sam ś. p. Cesarz Franciszek, z powodu wszczętych już kiedyś roztrząsań tejże kwestyi, wydał wyraźny rozkaz, aby wojska Austryackie, z miasta Ferrary usunęły się do cytadelli. Zdaje się więc podobniejszém do prawdy, że i rząd Papiezki poprzestanie tą razą, na żądaniu przywrócenia tylko dotychczasowego *status quo*.

— Wysłana z Rzymu, d. 24, do *Macchia della Fajola*, kolumna wojska, doścignęła tam rzeczywiście szczątki tułającéj się bandy Nardoniego, i takową rozproszyła do reszty. Wielu z niéj poległo, lub dostało się w niewolę.

— Dotychczasowy Nuncyusz w Monachium, Mons. Morichini, przybył tu onegdaj wieczorem i zaraz miał kilkogodzinne tajne posłuchanie u Ojca św. Mówią, że ma być przeznaczony na jakieś ważne poselstwo, podobno do Anglii; drudzy zaś utrzymują, że obejmie ważną posadę Pod-Sekretarza Stanu, w miejsce Mons. Corboli Bussi.

— Nowy Sekretarz Stanu, Kardynał Ferreti, zwiedził wczoraj, z polecenia Papieża, wszystkie główniejsze posterunki gwardyi narodowéj; przyczém oświadczył jéj zupełne zadowolenie Ojca św. z jéj postawy, postępowania i

поведеніе и строгое исполненіе обязанностей. Онъ привѣтствуемъ былъ повсюду съ неизъяснимыми радостными восклицаніями. При осмотрѣ одного изъ сихъ постовъ, сказалъ онъ слѣдующія слова: „Намъ предстоитъ доказать, что мы умѣемъ уважать сами себя.

— Кардиналъ Ферретти, происходящій изъ анконской дворянской фамиліи, 52 лѣтъ отъ роду. Онъ находился въ тѣсной дружбѣ съ кардиналомъ Мастаи, до возведенія его на папскій престолъ, и отличался какъ набожностію, такъ и непоколебимою твердостію характера, во время исправленія должности легата въ Романіи. Онъ братъ маіора Ферретти, который во времена Наполеона извѣстенъ былъ какъ храбрѣйшій офицеръ италіянской арміи, и который избранъ былъ недавно въ Гросмейстеры малтійскаго ордена, но отказался отъ сего званія.

29 Іюля.

Многіе жительствующіе здѣсь кардиналы, кои не имѣли никакого участія въ реакціонныхъ усиліяхъ, просили Его Святѣйшество, чтобы поведеніе каждаго члена Священной Коллегіи, повелѣлъ онъ подвергнуть строжайшему изслѣдованію, и посредствомъ обнародованія результата онаго показалъ, что не всѣ они безъ изъятія не заслуживаютъ довѣренности публики.

— Кардиналы партіи реакціи реформы, коихъ народъ подозрѣваетъ въ участіи въ заговорѣ, 17-го с. м., требуютъ также обнародованія всего дѣла о злоумышленникахъ, и обращались объ этомъ съ просьбою къ Папѣ, дабы такимъ образомъ обнаружилась ихъ невинность. Всѣ допрашиваемыя ссылаются на Монс. Грасселини, и потому вызванъ онъ будетъ въ Римъ для оправданія.

— Сынъ подполковника Нардони, сообщникъ своего отца, захваченъ въ Маккія-делла-Файола, и отвезенъ въ крѣпость св. Ангела. По окончаніи изслѣдованія, назначенъ будетъ военный судъ, приговоръ коего немедленно приведенъ будетъ въ исполненіе.

— Въ окрестностяхъ Анконы арестовали какого то приходскаго священника, который сильно запутанъ въ Іюльскій заговоръ. Въ гробницахъ его церкви нашли огнестрѣльное оружіе и значительную денежную сумму. Темницы крѣпости св. Ангела наполнены узниками.

— Кардиналъ Ламбрускини постоянно живетъ въ Чивитавеккія, гдѣ раздаетъ милостыню, но самъ весьма опечаленъ послѣдними событіями, которыя, по мнѣнію народа, были для него не чужды.

— Преемникъ Грасселини, Монсиніоръ Моранди, постоянно оказываетъ большую дѣятельность, и преимущественно старается о возстановленіи полицейскаго благоустройства.

Неаполь, 24 Іюля.

Король, со дня пріѣзда своего въ столицу, нѣсколько разъ присутствовалъ въ совѣтѣ министровъ и въ государственномъ совѣтѣ. Его Величество съ особенною дѣятельностію занимается важными государственными дѣлами, принимая, сверхъ того, многочисленныя просьбы. Въ Августѣ мѣсяцѣ Король опять поѣдетъ въ Сицилію, которая по жалкому своему положенію обратила на себя вниманіе Его Величества. Въ прежнія времена этотъ островъ платилъ только 480,000 унцій, въ три дуката каждая, а теперь платитъ до 4 милліоновъ.

— Гора Этна грозитъ изверженіемъ; по этому поводу правительство послало въ Сицилію трехъ академиковъ, для осмотра кратера и представленія надлежащаго донесенія.

— Везувій, вмѣстѣ съ пламенемъ, извергаетъ раскаленные камни и недавно два потока лавы вытекли изъ жерла на востокъ и на западъ.

gorliwego wypełniania obowiązków. Wszędzie przyjmowano go z niewypowiedzianemi okrzykami radości. Do jednego takiego posterunku przemówił następujące słowa: „Dowiedźmy, że sami sobie wystarczyć umiemy.“

— Kardynał Ferretti, pochodzący ze szlachetnéj rodziny w Ankonie, ma teraz 52 lata wieku. Był zawsze w wielkiéj przyjaźni z Kardynałem Mastai, przed wyniesieniem go na tron Papiezki, i odznaczał się równie pobożnością, jak niezłomną stałością charakteru, podczas sprawowania urzędu Legata w Romanii. Jest on bratem Majora Ferretti, który za Napoleona był znany za jednego z najwaleczniejszych oficerów armii włoskiéj; mianowany został niedawno Wielkim Mistrzem zakonu Maltańskiego, ale który odmówił przyjęcia téj godności.

Dnia 29 lipca

Wielu mieszkających tu Kardynałów, którzy w reakcyjnych usiłowaniach żadnego nie mieli udziału, upraszało Ojca św., aby postępowanie każdego członka Kollegium św. poddał pod ścisłe śledztwo, i przez publiczne ogłoszenie wypadków jego okazał, że nie wszyscy bez różnicy zasługują być wystawionymi na nieufność publiczności.

— Kardynałowie ze stronnictwa wstecznego, których lud ma w podejrzeniu o udział w spisku z d. 17 b. m., nalegają także o publiczne ogłoszenie całego processu, i prosili o to Papieża, aby się ich niewinność wykryła. Wszyscy badani powołują się na Mons. Grasselini, i dla tego ma on być przywołany znowu do Rzymu dla usprawiedliwienia się.

— Syn Podpółkownika Nardoni, wspólnik swego ojca, został w Macchia della Fajola schwytany i w twierdzy S. Anioła osadzony. Po ukończonem śledztwie wyznaczony będzie sąd wojenny, którego wyrok bezzwłocznie zostanie wykonanym.

— W okolicy Ankony aresztowano pewnego plebana, który ma być bardzo skompromitowanym w spisku lipcowym. W grobach kościoła jego znaleziono broń i znaczną summę pieniędzy. Więzienia twierdzy Anioła są przepełnione.

— Kardynał Lambruschini bawi ciągle w Civitavecchia, gdzie szczodre rozdaje jałmużny; ale sam bardzo jest smutny, z powodu ostatnich wypadków, które, według opinii ludu, nie były dla niego obcemi.

— Pro-Gubernator Morandi, zastępca Grasseliniego, okazuje ciągle wielką czynność, a przedewszystkiem stara się o przywrócenie porządku policyjnego.

Neapol, 24 lipca.

Król, od czasu przybycia swego, przewodniczył już wiele razy kilkogodzinnym naradom Ministrów i Rady Stanu; zajmuje się oraz nader czynnie ważnemi sprawami krajowemi. Przyjmuje prócz tego liczne prośby, i w miesiącu sierpniu znowu wyjeżdża do Sycylii, któréj smutne położenie zwróciło jego baczność. Dawniéj ta wyspa opłacała tylko 480,000 uncyi podatku, każda po 3 dukaty, dzisiaj zaś około 4,000,000.

— Góra Etna grozi blizkim wybuchem, z tego powodu rząd wysłał do Sycylii trzech członków Królewskiéj Akademii, dla zbadania krateru i zdania o tém sprawy.

— Wezuwiusz, śród przepysznych snopów ognia, wyrzuca rozpalone kamienie, a niedawno z łona jego wypłynęły dwa potoki lawy, na wschód i zachód.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 19-го Августа 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.